

МЕН ЎЗБЕК ШОИРИМАН, ЎЗ ХАЛҚИМНИНГ ТИЛИМАН



Мен ўзбек шoirиман, ўз халқимнинг тилиман, Қалбим буюрганини айтиб келдим ҳамиша, дейди.

Албатта, бу дунёда турли шоирларни ҳам қоярга солиб юравериш мумкин. Бироқ, Фағур Фуломнинг Фағур Фуломлиги шундаки, у юксак маҳорат эгаси, катта санъаткор адиб эди.

Фағур Фулом зукко олим сифатида Навоий, Машраб, Муқимий сингари мумтоз шоирларимиз меросини чуқур тадқиқ этди, ўтмишимиз деярли қатагони қилинган даврда уларни ёқлаб турди.

Шоирнинг насрий ижоди ҳам адабиётимизда ўзига хос ўрин эгаллайди. “Шум бола”, “Едгор”, “Меннинг ўргинига болам” сингари ўлмас асарлари буюртган исботидир. “Шум бола” китобхоналаримизнинг доимий ҳамроҳига айланб қолди.

Фағур Фулом умрининг охиригача қўлидан қалами...

ИЖОД МАКТАБИ

Боши 1-бетда. Шоир қиёфасини кўз олдимизга келтирайлик. У гоҳ юксак минбардан туриб нуқт ирод этаётган, гоҳ асл ўзбекна оталик меҳри билан етимлар бошини силаётган. Гоҳ урушга лаянат айтиб, гоҳ пахтакорни улуглаб, гоҳ ҳазрат Навоий қабри пойида кўз ёш тўқаётган.

АЛЛОМА ВА ҚҲҚОН АДАБИЙ МУҲИТИ

Фағур Фулом зукко адабиётшунос сифатида Қўқон адабий муҳити намоёндалари ижодига катта қизиқиш билан қараган. Унинг, айниқса, Гўлҳанни, Махмур ижодига оид кузатишлари, Муқимий, Фурқат ҳаёти ва ижодига доир мақолалари эъланборга сазовор.

Меннинг улуг шоир ва аллома Фағур Фулом билан танишимдан бошланган. Хусанжон исмли жиян биз билан ҳозирги Миллий университетнинг Шарқ факультетида ўқир эди.

Абдуқодир ҲАЙИТМЕТОВ

НОДИР МАҲЗАМАР

Кўқоннинг олим тутилган ва яшарган маҳалласидан эканликлари ҳам катта аҳамиятга эга бўлди.

Шу билан бирга, Фағур ака то вафотларида қалар ўзбекистон Фанлар академиясининг машҳур Тил ва адабиёт институтида вақф бўлиши, катта илмий ҳодим вазифаларида ишлатилган.

У киши буюк мавзуда маъруза қилмоқчи эки мақола ёзмақчи бўлсалар, мен кўпинча дастурий вази-фасини бажарар, адабиётлар ўқиб берар, баъзан котиблик ҳам қилар эдим.

ҲОФИЗНИНГ КҲЧИШИ

Фағур Фулом Эски тошкентлик бўлиб, шаҳарнинг миридан сирига-ца билар, машҳур Мулла Тўйчи ҳофизга яқин жойда яшар экан.

АДИБ ВА “ИЛОҲИЙ КОМЕДИЯ”

40-йилларнинг охириларида қаер-дадир ва қимданлар Фағур Фулом Дантенинг “Илоҳий комедия” номи-ли асарини таржима қила бошлади.

ҲАҚИРИНГ ҚУБИШ

Эртаксига пешинга яқин институ-та борсам, Фағур Фулом келиб кетганини айтишди. Фағур ака Поро-соҳон домлага катта дельо ва норозилик билан шундай дедилар.

Матлумки, бу асар гоҳ мураккаб шаклда ёзилган бўлиб, Фағур ака унинг ўзига хос шеърӣ хусусият-ларини таржимада қандай бердилар экан?

ДУСТИНИНГ ЖАРЧИСИ

Бир йили Фағур Фулом бир гуруҳ ёзувчи ва танқидчилар билан Қозоғис-тонда ўтагани ўзбек адабиёт кўнраги-га боғлиқ.

ИЙЛАДГА ҚУНИГИСИЛИК

Бир йили Фағур Фулом бир гуруҳ ёзувчи ва танқидчилар билан Қозоғис-тонда ўтагани ўзбек адабиёт кўнраги-га боғлиқ. Қўқонда ўқилган ҳам беармон айтидан. Кимдир ақсия йўлидан чик-са ёки ёмонроқ, тишга тегиланроқ лати-файтса, бошқаси:

ИЗОҲЛАР:

- 1. Зул-аҳтиром — ҳурмат эгаси. 2. Қадри нёсмат баъзда завол — нёсматнинг қадри у завол топган-да сўнг билинади. 3. Нахл — ни-ҳол.

Меннинг улуг шоир ва аллома Фағур Фулом билан танишимдан бошланган. Хусанжон исмли жиян биз билан ҳозирги Миллий университетнинг Шарқ факультетида ўқир эди.

ИЗОҲЛАР:

- 1. Зул-аҳтиром — ҳурмат эгаси. 2. Қадри нёсмат баъзда завол — нёсматнинг қадри у завол топган-да сўнг билинади. 3. Нахл — ни-ҳол.

НАШРАГА ТАЙЁРЛОВЧИ:



Нашрага тайёрловчи: Абдуллатиф ТУРДИЯЛИЕВ

Ўзбекда ҳам, қозоқда ҳам “манадай” деган чўнг маъноли иборани айтганда, бош бармоқини кўрсатиб йўлнинг оdatи бор.

Айниқса, мумтоз адабиётимиздан берилган саволларга форсча, арабча байтларни ёд айтган ҳолда жавоб берди.

Шеър тугагандан сўнг шунақаям яйраб кетдиларки, таъриф ётолмайман. Узимча: “Манадай болалар шоири бор эди ўзбекнинг”.

Мен совет союзидад ташқариди ёқалаш-син, деганман. — дея топкирлик қилган. 60-йилларда кўп йўқотиш бўлди.

“МАНАДАЙ” ШОИРИ БОР ЎЗБЕКНИНГ

Устоз ҳақида яна ўйга толаман. Хумор бўлиб сўхбатларини эслайман. Даврага келиб қолса, бир умурда тўрларди. Аллома шоир вафот қилганда, афсус-лар бўлсинки, Кавказда дам олардим.

Мен тўсатдан мевачевалар десам: — Йўқ. Кишда қуёш тансиқ, — деди. Сўнг шеърга сарлавҳа топди, “Қуёшча-ромни қўрсангиз, энди. Ойдан тушган одамларни қаршилаётганга ўхшарди.

Мен совет союзидад ташқариди ёқалаш-син, деганман. — дея топкирлик қилган. 60-йилларда кўп йўқотиш бўлди. Улкан адибларимиз — Ойбек домла, Фағур Фулом, Максуд Шайхзода оламдан ўтди.

Устоз ҳақида яна ўйга толаман. Хумор бўлиб сўхбатларини эслайман. Даврага келиб қолса, бир умурда тўрларди. Аллома шоир вафот қилганда, афсус-лар бўлсинки, Кавказда дам олардим.

Устоз ҳақида яна ўйга толаман. Хумор бўлиб сўхбатларини эслайман. Даврага келиб қолса, бир умурда тўрларди. Аллома шоир вафот қилганда, афсус-лар бўлсинки, Кавказда дам олардим.



Чертсам кўлига айтар менинг дуторим, Шўх бўлбулай куйлар менинг дуторим. Кўшигимга ҳаммадангилар ҳаммаша, Ишқ вафодан куйлар менинг дуторим.

Мукаррама опа бу ашулани қойиллатиб айтадилар. Ашула тугаши билан Юнус ака: "Офарин, жуда саз, кевагидан ўн хисса аяло, энди бўлди қиламиз, энди эфирга чиксангиз розиман. Омин, овозингиз бундан ҳам зийда бўлсин, кўз тегасин", — деб фотиҳа бердилар.

ОЗАС РАЖАБИЙНИКИДАН

Хизмат вазифаси билан Тошкентга бордим. Ишларни битиргач, қариндошлардан хабар олиш мақсадида уйга телефон қилсам, қайнонам — Ўзбекистон халқ артисти Мукаррама Азизова телефон гўшагини олиб: "Яхши телефон қилдингиз, вақтинга бўлса Юнус ота Ражабийникига мен билан бирга борсангиз, хурсанд бўлардингиз", — дедилар.

Хурсандчиликдан ҳаяжонланиб, кўзларига ёш олди: "Юнус ака, Сизга раҳмат, менинг халқ артисти бўлишимда сизнинг хизматингиз беқийёс. Бу дуторини эса кўз қорачигимдай сақлайман", — дедилар.

КЎШИКСИЗ КҮЙ БЎЛМАС, КҮЙСИЗ ХОНАДОН, ДЕМАК, ХАР ЮРАҚДА БОРИС, ОНАЖОН.

Машҳур бастакор Имомжон Икромов оиласида туғилди ўсган театршунос олим, театр назарияти ва амалиёти бўйича таниқли мутахассис-педагог, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси, профессор Ҳамиджон Икромов айна кунларда кўлуг ўзини нишонламоқда.

Душанба 12.05

- Ўзбекистон телеканида Телеомошабинлар диққатига Профилатика муносабати билан душанба 12 май кунини Ўзбекистон телеканида кўрсатувлари соат 15.00 дан бошлаб кўрсатилади.

Сешанба 13.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35 ТВ маркет.

Чоршанба 14.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

«ЖИСОРА ВА АКТЕРЛИК САҢЪАТИ»

Президентимизнинг театрлар фаолиятини ривожлантириш ҳақидаги Фармони эълон қилингандан буюн беш йил вақт ўтди. Утган йиллар мубоийида мамлакатимиз театрлари фаолияти қандай ўзгаришлар содир бўлди? Қандай натижаларга эришилди? Театр санъати олдида қандай долзарб масалалар турибди?

Шундан сўнг театрнинг томоша залда анжуманининг очилиш маросими бўлди. Маросимда вилоят ҳокимининг ўринбосари Иброҳимжон Юсуфов сўзга чиқиб, анжуман иштирокидаги маълумотларни тўлиқ равишда баҳолашди.

СЕРЖИРА ИЖДОҚ

Йилнинг тўлиганда асарларини ўзбек тилига таржима қилган. Буюк испан адаби М.Сервантеснинг "Рашқи чот" пьесаси, француз классик драматурги Дидроннинг бир неча пьесалари у кишининг сай-ҳаракати билан ўзбек китобхоналари қўлига етиб борди.

ШАВҚАТ АЛПОМИШ, САҢЪАТУШНОС-ЖУРНАЛИСТ

Шавқат Алпомиш, саъиятшунос-журналист. Унинг асарлари "Жисора ва актерлик санъати" ва "Сери гулру келмади" деб номланган китоблар чиқарилиши билан қўлига етиб борди.

Пайшанба 15.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

Жума 16.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

Шанба 17.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

Душанба 18.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

Сешанба 19.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

Чоршанба 20.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

Пайшанба 21.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

Сабт 22.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

Душанба 23.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

Сешанба 24.05

- Ўзбекистон телеканида 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 8.00-8.35 «Ахборот» 8.35-17.55 ТВ маркет.

